

KELTAINEN KIRJASTO

ÉDOUARD

LOUIS

VÄKI-

VALLAN

HISTORIA

KELTAINEN KIRJASTO

ÉDOUARD LOUIS:

Ei enää Eddy (2014, suom. 2019)
Väkivallan historia (2016, suom. 2020)

ÉDOUARD LOUIS

Väkivallan historia

Suomentanut

LOTTA TOIVANEN

TAMMI
HELSINKI

Suomentaja kiittää tuesta Koneen säätiötä ja
valtion kirjallisuustoimikuntaa.

Lainaukset William Faulknerin romaanista
Kaikkein pyhin sivuilla 123 ja 125 on suomentanut Paavo Lehtonen.
Katkelman Imre Kertészin romaanista *Kaddish syntymättömälle lapselle*
sivulla 196 on suomentanut Outi Hassi.

Ranskankielinen alkuteos *Histoire de la violence* ilmestyi 2016.

Copyright © Édouard Louis 2016

All rights reserved

First published by Editions du Seuil in 2016

Suomenkielinen laitos © Lotta Toivanen ja Tammi 2020

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Painettu EU:ssa

ISBN 978-952-04-1065-0

Geoffroy de Lagasnerielle

1

Piileskelen oven takana ja kuuntelen sisartani, hän kertoo että muutama tunti sen jälkeen, kun pöytälaatikkoon taittelemani rikosilmoitus sai nimen *tapon yritys* – kutsun sitä paremman puutteessa yhä sillä nimikkeellä, vaikka heti kun ilmausta käyttää, tulee ikävä tunne että tarinani vääristyy – sisareni siis kertoo, että muutama tunti sen jälkeen minä lähdin kotoa ja menin portaat alas.

Ylitin kadun sateessa ja suuntasin viidenkymmenen metrin päähän itsepalvelupesulaan, koska halusin pestä lakanani yhdeksässäkymmenessä asteessa, kannoin hankalaa ja raskasta pyykkipussia selkä kumarassa, tutisevin jaloin.

Päivä ei ollut vielä valjennut. Katu oli tyhjä. Olin yksin ja kompastelin, matka ei ollut pitkä, mutta silti kiire pani minut laskemaan: *Enää viitisenkymmentä askelta, anna mennä, enää parikymmentä askelta ja olet perillä.* Kiristin tahtia. Ajattelin myös – odottaen kärsimättömänä tulevaisuutta, joka tavallaan sinkoaisi ja kutistaisi

tämän tilanteen menneisyyteen: *Viikon päästä sinä mietit: Tapahtuneesta on jo kokonainen viikko, anna mennä, ja vuoden päästä mietit: Tapahtuneesta on jo kokonainen vuosi.* Hyytävä sade, ei kaatosade vaan ikävä ohut tihku, tunkeutui kangaskenkiini, vettä imeytyi pohjallisiin ja sukkiin kudokseen. Minua palelsi – ja ajattelin: *Reda saattaa palata, hän palaa, en voi mennä kotiin, hän tuomitsi sinut harbailemaan.* Pesulanpitäjä, tukeva pieni mies, oli töissä, hänen yläruumiinsa pilkisti konerivistön takaa. Hän kysyi, oliko kaikki hyvin, ja minä vastasin *Ei ole*, niin tiukasti kuin osasin. Odotin hänen reaktiotaan. Halusin hänen reagoivan. Hän ei udellut, kohautti vain harteitaan ja meni ahtaaseen konttoriinsa kuivausrumpujen taakse, ja minä vihasin häntä, koska hän ei kysellyt sen enempää.

Vein puhtaat lakanat kotiin. Portaissa hikoilin. Petasin sängyn, siinä tuntui edelleen Redan haju, niinpä sytytin kynttilöitä ja poltin suitsukkeita, mutta se ei riittänyt, otin esiin ilmanraikastetta, deodoranttia, myös syntymäpäivälahjaksi saamiani partavesiä ja suihkutin niitä lakanoihin, pesin tyynyliinat saippualla, vaikka olin juuri pessyt ne koneessa, kangas sylki saippuavettä kuplaryppäinä, pesin saippualla puutuolit, pyyhin kostealla sienellä kirjat, joita hän oli pidellyt käsissään, hinkkasin ovenkahvat antiseptisillä kosteuspyyhkeillä, pyyhin huolellisesti yksitellen kaihdinten puusäleet, siirtelin kirjapinoja lattialla, kiillotin vuoteen metallikehikon, suihkutin sitruunantuoksuista pesuainetta jääkaapin sileälle, valkoiselle pinnalle; en kyennyt lopettamaan, minua

ajoi hulluutta hipova vimma. Ajattelin: *Mieluummin hullu kuin kuollut*. Kuurasin suihkukopin jossa hän oli seissyt, kaadoin vessanpönttöön ja pesualtaaseen monta litraa kloriittia (ainakin kaksi litraa eli yhden täysinäisen puolentoista litran pullon ja toisen puoliksi tyhjän), kuurasin koko kylpyhuoneen, aivan älytöntä, pyyhin myös peilin, josta hän oli sinä iltana itseään katsonut tai pikemminkin ihailnut, heitin roskeen vaatteet, joihin hän oli koskenut, pesu ei olisi niille riittänyt; en tiedä miksi se riitti lakanoille mutta ei vaatteille. Puunasin lattian kontallani, höyryävä vesi poltti sormiani ja pesurätti raastoi pehmenneestä ihostani ohuita suikaleita. Ihonpalaset käpristyivät rullalle. Keskeytin puunaamisen, hengitin syvään, totta puhuen minä nuuhkin kuin eläin, minusta oli tullut eläin, haeskelin hajua joka ei tuntunut häviävän uurastuksestani huolimatta, hänen hajunsa ei lähtenyt pois, ja siitä päättelin että haju oli minussa, ei lakanoissa eikä huonekaluissa. Ongelma oli minussa. Menin suihkuun, peseydyin kerran, kaksi kertaa, kolme kertaa ja vielä uudelleen. Hieroin vartalooni saippuaa, sampoota ja hoitoainetta hajustaakseni itseni kunnolla, hänen hajunsa oli kuin imeytynyt sisälleni, lihan ja nahan väliin, ja kynsin itseäni joka paikasta, hinkkasin rajusti, kiivaasti päästäkseni ihon sisäkerrokseen, päästäkseni eroon hajusta, kiroilin, *Voi vitun vittu*, mutta haju pysyi, se oksetti ja pyörrytti minua yhä enemmän. Siitä päättelin: *Haju on nenässä. Haistat nenäsi sisäpinnan. Haju on juuttunut nenääsi*. Astuin ulos kylpyhuoneesta, menin takaisin ja kaadoin sieraimiini keittosuolaliuosta;

puhalsin ilmaa ulos nenän kautta niin kuin niistäessä, tai siis samaan pyrin, siihen että liuos huuhtoisi sierainten koko sisäpinnan, mutta ei se mitään auttanut. Avasin ikkunat, menin ulos ja lähdin Henrin luo, koska hän oli ystäväistäni ainoa, joka oli hereillä yhdeksän kymmenen aikaan tuona joulupäivän aamuna.

Sisareni kuvailee tilannetta aviomiehelleen. Kuulen sisaren äänen, tunnistan sen, vaikka olen ollut poissa vuosikausia, sisareni äänestä kuultaa aina raivo ja kauna, myös iva ja alistuminen:

”Mua ei hämmästyttänyt yhtään ja sen takia mä suutuinkin, koska kun Édouard kertoi siitä mulle – se istui siinä missä sä nyt ja mä kuuntelin, se sanoo aina, ettei kukaan kuuntele sitä, mutta se ei pidä paikkaansa, se haluaa vaan olla suuna päänä ja aina äänessä, sitä se vaan on. Kun se kertoi miten se oli lähtenyt sairaalasta sinä päivänä, mä tajusin, ettei se ollut soittanut mulle heti kun se tapahtui ja ajattelin: No niinpä tietysti – mutta mä olin hiljaa ja aluksi jaksoin. Jaksoin kuunnella. Olin oikeasti ylpeä siitä että jaksoin niinkin hyvin. Olin tyytyväinen itteeni. Ja ajattelin No niinpä tietysti, Édouardin tuntien, oliko sillä käynyt edes mielessä, enkä nyt tarkoita että sen olisi pitänyt tulla tänne (*nyt se valitus alkaa*). En tarkoita että soittaisi mulle ennen kuin soittaa muille tai että kertoisi mulle heti kaiken juurta jaksan, ei niin että mun pitäisi saada olla ensimmäinen jolle kerrotaan tai mitään, ei niin että mulle pitäisi puhua tunti-kausia tai päiväkausia, en mä sitä vaadi. Toivon vaan että se soittaisi.

Mutta mä annoin siis Édouardin puhua. Upotin kynnet syvälle sormiin silleen niin etten kiljunut. Näin miten suonet pullotti mun käsissä kun se puhui, puristin niin kovaa, kädet oli niinku punajuuret, ja samalla, siinä samalla nieleskelin sylkeä ja nielin huudon joka oli noussut kurkkuun, ja hoin mielessäni: Ota iisisti Clara. Ihan iisisti.

Lopulta mä sanoin sille. Siis Édouardille. Ja kerroin tästä eilen mutsille, Édouard sanoo, ettei halua enää nähdä mutsia mutta ihan sama, se on niitten välinen asia, ei kuulu mulle. Sopikoot keskenään (*tuo ei ole totta, Clara valehtelee miehelleen, hän valehtelee, hän on tehnyt kaikkensa saadakseen meidät tekemään sovinnon, kaikkensa, kaiken mahdollisen, niin kuin äitikin on yrittänyt saada perheenjäsenet sopimaan riitansa, tehtävä tuntuu siirtyneen naiselta toiselle*). Soitin mutsille koska halusin kertoa Édouardin kuulumiset ja puhuin tästä sille, sanoin sille Ei vittu mutsi, sun olisi pitänyt nähdä se, Édouard sai kunnolla turpaan, juttu lipsahti multa koska Édouard oli kertonut siitä – sanoin mutsille Ihan tosi mä en voi sille mitään, kyllä sä mut tiedät, mun on ihan pakko sanoa mitä mun päässä liikkuu, emmä tässä iässä enää mihinkään muutu, näin vanhana, ikää jo yli neljännesvuosisata, mihin mä tästä muuttuisin, ja vaikka Édouard puhui inhottavista muistoista, ei mun tartte olla turpa rullalla, ei tasan tartte, mua ei silleen kiristetä, sori vaan mä sanoin sille, mua ei silleen kiristetä koska muuten me ei sanota ikinä mitään, ja silloin me ei enää ikinä puhuta, ollaan tuppisuuna vaan eikä semmonen ole mitään elämää, ei tasan ole, ja kerroin

mutsille mitä olin sanonut Édouardille: Olisit sentään voinut yrittää, ei se vittu voi olla niin vaikeeta, olisit voinut soittaa, olisit voinut soittaa mulle heti sinä päivänä. Ei se voi olla niin vaikeeta, sulla on kaksi tervettä kättä osaat käyttää puhelinta. Kun miettii että siitä tapauksesta on melkein vuosi ja Édouard kertoi siitä vasta tällä viikolla. Kokonaiseen vuoteen mä en tiennyt siitä mitään, vasta tällä viikolla mä sain tietää.

Se hoitsukin oli ehdottanut sitä jo siellä sairaalassa. Mä tiedän. Hoitsu kumartui Édouardin puoleen – se teki duuninsa hyvin, ei siinä mitään, semmonen riuska hoitaja, Édouard itse sanoi niin. Hoitsu kumartui sen puoleen ja sanoi Haluatteko soittaa perheellenne. Onko teillä perhettä jolle soittaa – ja Édouard sanoi ihan pokkana: Ei ole, kiitos vaan. Ja eilen Édouard istui siinä samalla tuolilla kun sä nyt. Se oli melkein samassa asennossakin ja matki itseään sanomassa hoitajalle: Ei ole, kiitos vaan, ja sen takia katsoin Édouardia pahasti, että se tajuaisi. Ja ajattelin: mulla on ikää jo yli neljännesvuosisata. Me ollaan melkein saman ikäisiä. Olen tuntenut sen melkein neljännesvuosisadan eikä se ole muuttunut (*niin mutta heti kun tulit tänne, Clara puhkesi puhumaan, puhui keskeytyksettä, kuuntelematta sinua, kertoi kaikki kylän tyhjänpäiväiset juorut, kuvaili tuntemattomien ihmisten häitä ja hautajaisia, ikään kuin olisi halunnut vakuuttaa itselleen ja sinulle, ettet sinä ollut koskaan pois lähtenytkään, että ne juorut koskivat sinua edelleen ja että hän jatkoi yhteistä keskusteluanne, joka oli keskeytynyt vasta aivan äskettäin, edellispäivänä tai tuntia aiemmin. Ja sinä päätit kostaa.*)”

Tulin Claran luo neljä päivää sitten. Olin naiivisti kuvitellut, että oleskelu maalla olisi ainut keino toipua siitä, että olin uupunut ja kyllästynyt elämään, mutta heti kun olin astunut tähän taloon ja heittänyt laukkuni sängylle, heti kun näin makuuhuoneen ikkunasta metsän ja naapurikylän tehtaan, ymmärsin että tänne tulo oli virhe ja että ikävystyisin täällä ja olisin palatessani entistä surullisempi ja masentuneempi.

En ole käynyt Claran luona kahteen vuoteen. Kun hän motkottaa asiasta, mutisen jotain tyhjänpäiväistä kuten ”Minun pitää elää omaa elämäni” ja yritän sanoa sen niin painokkaasti, että syyllisyys kaatuisi hänen niskansa.

En tiedä miksi tulin. Viime kerralla olin istunut sisikon autossa samalla lailla kuin tälläkin viikolla, samassa autossa jonka pinttynyt tupakanhaju kuvottaa minua, ja minua oli oksettanut kun katselin ikkunasta, miten ohitse vilisivät tutut maissi- ja rapsipellot, löyhkäävät sokerijuurikaspellot, tiilitalorivistöt, Kansallisen rintaman vastenmieliset julisteet, läpeensä rasistiset asukkaat, ankeat pikkukirkot, hylätyt bensa-asetat, laidunten keskellä kenottavat kapiset supermarketit, koko tuo Pohjois-Ranskan masentava maisema. Olin tajunnut, että tuntisin itseni yksinäiseksi. Lähtiessäni olin ajatellut, että inhosin maaseutua ja etten enää ikinä palaisi. Mutta tänä vuonna minä palaan. *Ja on siinä muutakin. Se, ettet enää käy täällä, ei johdu vain siitä, että aina kun tulet, hetken päästä te väkisinkin jo riitelette*, kun tullessa istuin Claran autossa ja lauloin jotta ei tarvitsisi puhua,

ajattelin ei se johdu vain siitä, että kaikki Claran eleissä ja tavoissa, kaikki hänen ajattelussaan ärsyttää ja raivostuttaa sinua. Et ole jaksanut enää nähdä häntä sen jälkeen kun ymmärsit, miten helppoa ja vaivatonta sinun on unohtaa hänet, usein teet sen tylysti, koska toivot, että Clara auttaa sinua unohtamaan hänet. Nyt Clara tietää. Hän tietää, millaiseen kylmyyteen sinä kykenet, ja sinua hävettää. Vaikka ei tarvitse hävetä, sinulla on oikeus hylätä hänet, mutta sinua hävettää. Tiedät että Claran luona joudut kohtaamaan oman julmuutesi. Sen mitä häpeissäsi sanot julmuudeksi. Tiedät että Claran seurassa joudut näkemään sellaista mitä et halua itsessäsi nähdä, ja siksi olet hänelle katkera. Et voi mitään sille, että olet hänelle katkera.

Viimekertaisen vierailuni jälkeen olen lähettänyt Claralle vain muutaman tekstiviestin ja joitakin rutiiniluontoisia postikortteja mistä milloinkin, jonkinlaisesta perhettä kohtaan tuntemastani velvollisuudentunteesta, hän on kiinnittänyt kortit magneeteilla jääkaapin oveen, minä olen sutaissut ne häthätää puistonpenkillä tai kahvilan pöydänkulmalla, ”Pusuja Barcelonasta, terveisin Édouard” tai ”Terveiset Roomasta, upeat säät”, saattaa olla, että en ole lähettänyt niitä niinkään säilyttääkseni keskinäisen hauraan yhteytemme, kuten itselleni uskotelen ja kuten haluaisin uskoa, vaan pikemminkin muistuttaakseni häntä etäisyydestä välillämme ja tehdäkseni tiettäväksi, että olen nykyään kaukana hänestä.

Claran aviomies on tullut töistä. Piilopaikastani näen miehen jalat. Clara ja hän ovat olohuoneessa, minä olen

viereisessä huoneessa. Ovi on neljä viisi senttiä raollaan, piilopaikastani he eivät voi nähdä minua, seison liikkumatta oven takana. En näe heitä, kuulen vain heidän äänensä, erotan vain miehen jalat mutta aistin, että Clara istuu tuolilla häntä vastapäätä. Mies kuuntelee hievahtamatta ja Clara puhuu.

”Édouard sanoi silleen niin, ettei se tiennyt siitä jätkästä paljon mitään, pelkän nimen: Reda.”

Didier ja Geoffroy väittävät, että Reda valehteli ja kertoi minulle keksityn nimen. Voi olla. En halua uskoa niin; aina kun asia tulee mieleeni, yritän kääntää ajatukseni toisaalle. Keskityn muihin asioihin ikään kuin siinä toivossa, että kaiken minulta viemänsä ohella hän olisi jättänyt minulle edes nimensä, vakuuttelen itselleni että noiden neljän kirjaimen tietäminen voisi olla jonkinlainen revanssi, tai jos revanssi on liian voimakas ilmaus, jonkinlainen siitä tiedosta kertyvä valta häneen. En halua uskoa hävinneeni joka saralla. Kun kerron tapahtumasta tutuille ja he sanovat, ettei Reda tietenkään paljastanut oikeaa nimeään vaan että sellaisessa tilanteessa on klassinen veto valehdella nimensä, ärsyynnyn ja kihi- sen kiukusta pitkän aikaa, keksitty nimi tuntuu minusta kaikkein sietämättömimmältä, suutun heti, haluaisin kiljua, haluaisin hiljentää puhekumppanini, ravistella häntä.

”Édouard puhui siitä taas aamulla. Me käytiin leipomossa, ja pyysin sitä kertomaan siitä uudelleen”, ja matkalla minä tosiaan olin kertonut Claralle, että kun Reda tähtäsi minua pistoolilla – Clara näet halusi minun kertovan siitä tilanteesta aina vain uudelleen – kun Reda

tähtäsi minua pistoolilla, kysymys ei kuulunut enää *Tappaako hän minut*, koska siitä asiasta ei ollut silloin enää epäilystäkään, se oli väistämätöntä, Reda tappaisi minut ja minä kuolisin sinä yönä omassa kodissani, minä alistuin olosuhteisiin niin kuin ihminen kykenee alistumaan ja sopeutumaan kaikenlaisiin tilanteisiin, sen huomaa kun tarkastelee historiaa; kaikkein luonnottomimmissa ja kauheimmissakin tilanteissa ihmiset mukautuvat ja sopeutuvat ja se, kuten minä Claralle mahtipontiseen tapaani sanoin, on ihmiskunnan kannalta sekä parasta että pahinta, koska se tarkoittaa sitä, että muuttamalla maailmaa voi muuttaa ihmisiä tai ainakin suurinta osaa (Clara ei kuunnellut minua), ihmisiä ei tarvitse muuttaa yksitellen, se veisi liikaa aikaa, ihmiset sopeutuvat, he eivät kestä, he sopeutuvat. Kysymys ei siis kuulunut *Tappaako hän minut* vaan pikemminkin *Miten hän tappaa minut*, eli: *Kietooko hän huiwinsa kaulaani ja kuristaa minut*, vai: *Ottaako likaisen veitsen pesualtaasta*, vai: *Painaako tuon pistoolin liipaisinta*, vai: *Keksiikö hän jotakin, mitä en osaa edes kuvitella*; en elätellyt enää haaveita pakenemisesta tai eloon jäämisestä, toivoin ainoastaan että kuolisin mahdollisimman kivuttomasti. Myöhemmin poliisi tai Clara kehui rohkeuttani, mutta rohkeus tuntuu sitä yötä ajatellessani täysin sopimattomalta ja vieraalta käsitteeltä. Reda perääntyy muutaman askelen ja puristaa aseensa kahvaa. Hän ojentaa toisen kätensä, sen jolla ei pitele asetta, katse naulittuna minuun, ja haroo vaatteita kirjoituspöydän tuolilta. Hän tarttuu kaulahiviin. Minä ajattelen: *Nyt se kuristaa uudelleen*. Asteltuaan

takaisin luokseni Reda ei kuitenkaan yrittänyt kuristaa minua niin kuin hetkeä aiemmin, ennen kuin veti esiin aseensa. Hän ei tuonut käsiä kaulalleni. Sillä kertaa hän yritti sitoa minut, hän otti kiinni oikeasta kädestäni ja yritti tarttua toiseen sitoakseen ne huivilla, muistan hänen hienhajunsa ja kalunsa hajun. Minä pyristelin, yritin estää häntä ja pelkäsin kuollakseni, ajattelin: en halua kuolla, miten surullisen ja traagisen arkinen lause, vikisin hiljaa, en tietenkään kiljunut, en halunnut ottaa sellaista riskiä, sysin häntä kauemmas, koko ajan tyynesti, mahdollisimman tyynesti, pyysin *ettei hän tekisi sitä*. Minä pyristelin, ja hän epäonnistui aikeissaan, hän hoki koko ajan, aina vain kovempaa *Mä hoitelen sut Mä hoitelen sut* (ei tavallisessa hoitamisen merkityksessä, hän tarkoitti siinä tilanteessa tappamista) *Mä hoitelen sut Mä hoitelen sut*. Hän huusi. Toivoin, että joku naapureista kuulisi ja soittaisi poliisit, *Mutta jos paikalle ilmestyy poliisi, pidätyksen pelko voi saada Redan hosumaan ja silloin hän hätäntyy ja tappaa minut heti kuullessaan poliisin sanovan oven takaa jotakin sellaista kuin: Täällä on poliisi, avatkaa*. Koska Reda ei saanut minua sidotuksi, hän tarttui uudelleen aseeseen, jonka oli pannut hetkeksi keinonahkaisen takkinsa povitaskuun, hän heitti huivin lattialle tai kietoi sen omaan kaulaansa, en muista, ja painoi minut patjaa vasten.

Joulupäivän aamuna, muutama tunti tuon tilanteen jälkeen, minä menin Henrin luo ensin kävellen, sitten pyörällä, ja matkalla ajattelin yhä: *Viikon päästä mietit:*

Tapahuneesta on jo kokonainen viikko, ja vuoden päästä mietit: Tapahuneesta on jo kokonainen vuosi. Olin vasta porrastasanteella, kun Henri jo avasi oven. Hän oli kai kuullut askeleeni. Olisin halunnut käretyä hänen syliinsä mutta aluksi hillitsin itseni, en tiedä miksi.

Claralle olin sanonut: ”En ollenkaan ajatellut, että Reda voisi olla vaarallinen.” Toisin kuin seuraavina kuukausina, en heti Redan kanssa viettämäni yön jälkeen ajatellut, että kaikki ihmiset voivat olla vaarallisia, myös kaikkein lähimmät, että kuka tahansa voi vajota murhanhimoiseen hulluuteen, janota verta ja väkivaltaa ja hyökätä arvaamatta kimppuuni, myös lähimmät ystäväni Didier ja Geoffroy, mutta Henrin edessä jokin silti pidätteli minua. Me seisoiimme hievahtamatta, ja tuoksi hetkeksi aika pysähtyi ja tunsin, miten hän katseli ja analysoi minua vaivihkaa ja etsi merkkejä ja vihjeitä siitä, miksi olin tullut niin varhain ja niin yllättävänä päivänä. Hän silmäili minua, antoi katseensa kiertää rasvaisissa hiuksissa, renkaissa silmien ympärillä, sinipunervissa jäljissä kaulalla, punaisina helottavissa turvonneissa huulissa. Jokaisen jäljen kohdalla hänen ilmeensä venähti vähän lisää; muistan että kävin monta kertaa suihkussa ennen kuin menin Henrin luo, ja silti muistan aivan selvästi, että hänen luonaan hiukseni olivat likaiset. Hän pyysi minut sisälle ja käveli perässäni, ja astellessani eteenpäin tunsin niskassani hänen katseensa. En itkenyt. Menin hänen asuntoonsa. Lipastojen päällä oli kehystettyjä valokuvia ja sohvan yläpuolella iso muotokuva hänestä lasin alla. Minä istuuduin ja Henri

meni keittämään kahvia. Hän palasi keittiöstä käsisään kaksi kuppia, jotka tärisivät aluslautasillaan; hän kysyi, halusinko puhua siitä, ja minä sanoin että halusin. Kuvailin Redaa, ensin hänen ruskeita silmiään ja mustia kulmakarvojaan, aloitin silmistä. Hänen kasvonsa olivat siloiset. Hänen piirteensä olivat sekä pehmeät että voimakkaat, miehekkäät. Kun hän hymyili, posket painuivat hymykuopille, ja hän hymyili paljon. Rikositmoituksen kopiossa, jota säilytän kotona ja joka on laadittu poliisikielellä, sanotaan: *pohjoisafrikkalainen*. Joka kerta kun katseeni osuu tuohon sanaan, se raivostuttaa minua, koska kuulen siinä saman rasismien kuin joulupäivän poliisikuulustelussa, tuon pakkomielteisen rasismien, ja itse asiassa se tuntui olevan ainoa poliiseja yhdistävä seikka, liian tiukan univormun ohella ainoa seikka, johon heidän yhtenäisyytensä sinä iltana perustui, heille *pohjoisafrikkalainen* ei näet viitannut maantieteelliseen syntyperään vaan tarkoitti rupusakkia, roistoa, rikollista. Olin pyydettyäessä kuvaillut poliisille Redaa, kun poliisi yhtäkkiä keskeytti minut: ”Ahaa, tarkoitatte siis että pohjoisafrikkalainen.” Hän riemuitsi, hän oli, ei nyt ehkä *oikein tyytyväinen*, se olisi liioittelua, mutta hän hymyili ja iloitsi, ikään kuin olisin myöntänyt sellaisen seikan, jonka hän oli halunnut tulostani lähtien minusta nyhtää, ikään kuin olisin vihdoinkin tarjonnut hänelle todisteen siitä, että hän oli alusta alkaen ollut totuuden puolella, hän toisteli sanaa ”pohjoisafrikkalainen”, ja aina muun puheen lomassa hän toisteli: ”pohjoisafrikkalainen”. Kerroin yöstäni Henrille ennen kuin kävin pitkäkseni hänen

sängylleen. Hän viittasi kohti makuuparvea, ja minä kiipesin sinne nukkumaan. En ollut nukkunut pitkään aikaan, mitä nyt torkahdellut välillä Redan vieressä.

ÉDOUARD LOUIS (s. 1992 Hallencourtissa) kirjoitti esikoisteoksensa *Ei enää Eddy* vain 21-vuotiaana. Kirjasta tuli arvostelumenestys, jota myytiin yli 300 000 kappaletta ja joka herätti kiivasta poliittista keskustelua. Louis'ta on kutsuttu yhdeksi sukupolvensa tärkeimmistä kirjallisista äänistä. Hän on opiskellut sosiologiaa Pariisissa, ja hän kirjoittaa parhaillaan neljättä kirjaansa.

Raa'an tarkkanäköinen tutkielma väkivallan syistä ja seurauksista, luokkayhteiskunnasta, traumaista sekä siitä, kuinka raiskauksen uhrin on kamppailtava pitääkseen tarinansa hallussaan.

”Monitahoinen, hienovarainen, järkyttävä.”

THE GUARDIAN

”Raju ja hienostunut.”

FINANCIAL TIMES

”Édouard Louis puhuu siitä mistä ei voi puhua.”

INTERVIEW MAGAZINE

Päällys: Perttu Lämsä

9 789520 410650

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-1065-0